
ХРОНІКА

Міжнародна науково-практична конференція «Сучасна енциклопедистика: виклики і перспективи» (Москва, 3—5 вересня 2013 року)

3—5 вересня 2013 р. у Москві відбулася міжнародна науково-практична конференція «Сучасна енциклопедистика: виклики і перспективи». Її учасниками були керівники національних енциклопедичних проєктів Азербайджану, Білорусі, Вірменії, Молдови та України, а також енциклопедисти Башкортостану, Дагестану, Карелії, Республіки Комі, Татарстану та інших регіонів Російської Федерації. За три дні роботи конференції обговорено широке коло питань енциклопедичної справи, зокрема стан її розвитку на сучасному етапі в різних країнах, принципи укладання енциклопедій тих чи інших типів, перспективи створення електронних та онлайн-ових енциклопедій; значну увагу було зосереджено на питанні організації Міжнародної асоціації видавців наукових енциклопедій.

Перше пленарне засідання мав відкрити голова Науково-редакційної ради з видання «Великої Російської енциклопедії», академік РАН Ю. С. Осипов доповіддю «Наукові енциклопедії в сучасному світі». Однак через поважні причини Юрій Сергійович не зміг бути особисто присутнім, і його доповідь зачитав відповідальний секретар ВРЕ С. Л. Кравець.

З доповіддю «Місце енциклопедій в освітньому, науковому та культурному інформаційному просторі» виступив заступник керівника Федерального агентства з друку і масових комунікацій РФ В. В. Григор'єв, який наголосив на давно відомому постулаті, що енциклопедичні видання є своєрідною вершиною інформаційної піраміди, а разом з тим добрим підґрунтям у провадженні глибоких конкретних досліджень.

Низку виступів було присвячено проблемам національної та регіональної енциклопедистики, серед них — «Сучасний стан і проблеми російської регіональної енциклопедистики» завідувача групи історичної бібліографії Російської національної бібліотеки (С.-Петербург) О. І. Раздорського,

«Сучасні енциклопедичні видання України» керівника Інституту енциклопедичних досліджень НАН України М. Г. Железняка, «Про стан башкирської енциклопедистики і проблеми вітчизняної енциклопедичної культури» генерального директора Науково-видавничого комплексу «Башкирська енциклопедія» У. Г. Саїтова, «Регіональна енциклопедія — дзеркало самосвідомості народу» заступника директора Інституту Татарської енциклопедії Г. С. Сабірзянова. Про досвід створення класичної енциклопедії йшлося у доповіді «Класична енциклопедія: базові технології і методика» шеф-редактора «Великої Російської енциклопедії» Л. І. Петровської.

На другому пленарному засіданні відповідальний редактор «Великої Російської енциклопедії» С. Л. Кравець ознайомив учасників конференції з проектом всеросійського науково-освітнього порталу «Знання», на якому, крім енциклопедичних статей, планується розміщувати довідкову й освітню інформацію, тексти документів, ілюстративний матеріал. Актуальності створення електронних енциклопедій було присвячено доповідь директора Інституту системного програмування РАН В. П. Іванникова «Перспективи розвитку електронних і інтернет-енциклопедій». На конференції ухвалено рішення про заснування Міжнародної асоціації видавців наукових енциклопедій. Про необхідність і перспективність її створення, завдання, принципи формування органів правління говорили у своїх виступах С. Л. Кравець та юристконсульт наукового видавництва «Велика Російська енциклопедія» О. П. Сорокін. Засновниками Асоціації стали «Велика Російська енциклопедія», Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, Науково-виробничий комплекс «Башкирська енциклопедія», Інститут Татарської енциклопедії. Про наміри приєднатися до Асоціації заявили Церковно-науковий центр «Православна енциклопедія», видавництва «Російська політична енциклопедія» і «Вірменська енциклопедія» та ін. Метою Асоціації є координація діяльності енциклопедичних видавництв, захист їхніх галузевих інтересів, обмін інформаційними ресурсами між членами Асоціації, забезпечення достовірності й актуальності видань.

4 вересня конференція продовжила роботу в форматі круглих столів: «Національні універсальні енциклопедії (принципи формування словника, національний аспект в універсальній енциклопедії, методика формування біографічних статей)» (модератор — С. Л. Кравець), «Галузеві енциклопедії (визначення проблематики, принципи включення)» (модератор — шеф-редактор «Великої Російської енциклопедії» М. П. Калмиков), «Регіональні енциклопедії (контекст регіональної енциклопедії, принципи включення, питання рецензування, краєзнавство і національна історія)» (модератор — Л. І. Петровська), «Електронні і онлайн-енцикло-

педії (нове в методиках, актуалізація, проблеми достовірності, принципи галузевого оновлення)» (модератор — С. Л. Кравець).

Наукове зібрання завершилося 5 вересня прес-конференцією, присвяченою створенню Міжнародної асоціації видавців наукових енциклопедій, а також презентацією наукових енциклопедичних проєктів Росії та країн СНД.

Микола Железняк